PROVINCIE FLEVOLAND

PROVINCIALE STATEN

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

Randstedelijke Rekenkamer
T.a.v. mevrouw dr.ir. A. Hoenderdos-Metselaar MBA
Teleportboulevard 110
1043 EJ AMSTERDAM

Verzenddatum	*Bijlagen*	*Uw kenmerk*	*Ons kenmerk*
21 MEI 2014		2014tAWt0 57	1618058

Onderwerp
Reactie Presidium provincie Flevoland aan Randstedelijke Rekenkamer op onderzoeksrapport 'Openbaar tenzij'

Geachte mevrouw Hoenderdos,

Het presidium heeft kennis genomen van het Rekenkamer rapport 'Openbaar tenzij'. Het presidium heeft medio mei kennisgenomen van het verzoek van de Randstedelijke Rekenkamer aan de griffie om eveneens een reactie te geven op het concept rapport 'openbaar tenzij' van de RRK.

Het presidium heeft, in lijn met de aanbeveling van de griffier, gemeend dat het passend is dat er een feitelijke reactie van het presidium komt op het concept rapport maar dat het aan de Staten is om een bestuurlijke reactie te geven. Hierbij heeft het presidium kennis genomen van de reactie van Gedeputeerde Staten.

Na een aantal algemene opmerkingen gaan wij in deze reactie in op enige specifieke aanbevelingen uit het rapport en verbinden hieraan mogelijke vervolgstappen die onderwerp van gesprek kunnen zijn bij de behandeling in provinciale staten.

1. Algemene opmerkingen

De 'omgang met vertrouwelijke overheidsinformatie' is een thema dat zowel op nationaal als lokaal niveau actueel is. De laatste jaren neemt de aandacht voor transparantie in het openbaar bestuur toe.

Wij constateren dat in brede zin de regels omtrent geheimhouding als relatief ingewikkeld worden ervaren. Zo heeft de VNG, eind september 2012, bij de voorliggende wijziging van de Gemeentewet en Provinciewet, er bij de wetgever op aangedrongen tot het aanpassen van de wetgeving op het punt van geheimhouding te komen. De VNG constateert een 'gebrekkige formulering van de bepalingen'() wat momenteel leidt tot 'een artikel dat voor meerdere interpretatie vatbaar is'.

Flevoland
Het presidium beoogt haar werkzaamheden, zoals omschreven in het reglement van orde op het presidium, in relatie tot de begeleiding van de stukkenstroom van GS naar PS en de begeleiding van de agendering van onderwerpen in de commissies en de staten, te verrichten met oog voor het belang van openbaarheid en transparantie.
Het presidium heeft kennis genomen van de daarover geldende wettelijke regels en de daartoe opgestelde beleidsregels in de provincie Flevoland.
Het presidium herkent de cijfers uit het rapport waaruit blijkt dat in Provinciale Staten van Flevoland in absolute en relatieve zin een gering aantal geheime stukken wordt behandeld.

Het presidium herkent tevens de bevinding in het rapport dat een aantal procedurele regels in de dagelijkse uitvoering op de achtergrond is geraakt. Documenten zijn onvoldoende geactualiseerd na wijziging in het beleid.
Het presidium herkent de stijgende lijn die het rapport laat zien voor wat betreft het naleven van de regels ten aanzien van het bekrachtigen van geheimhouding.
Het presidium onderkent ook dat hierbij veelal voor een pragmatische aanpak is gekozen, waarmee de regels inhoudelijk wel zijn toegepast, maar procedureel niet geheel zijn afgehecht. Hierbij is enerzijds een verband te leggen met de aandacht die gevraagd is voor de invoering van een nieuwe vergaderstructuur en anderzijds de wetenschap dat het verstandig kon zijn het onderzoeksrapport van de rekenkamer af te wachten en de hieruit voortvloeiende inzichten te benutten voor eventuele aanpassingen in het (werk)proces.

Chronologisch
Het presidium heeft de griffie gevraagd een chronologische weergave aan te reiken van de inspanningen ten aanzien van dit dossier. Hieruit blijkt het volgende:
In Flevoland is vanaf 2010 meer aandacht gegeven aan de juiste toepassing van de regels omtrent geheimhouding. Griffie en college ontwikkelden begin 2011 onder meer een (stappenplan) protocol geheimhouding en het college ontwierp in 2011 een beleidslijn openbare en geheime stukken. De alertheid op het juist hanteren van deze afgesproken spelregels is in de afgelopen jaren weggezakt.
In 2012 werd de griffie gereorganiseerd. In dat jaar, op 28 maart, droeg u als staten het college per motie op 'slechts bij uitzondering en gemotiveerd gebruik te maken van de bevoegdheid informatie niet te verstrekken'. Het college informeerde u per mededeling in september 2012 over de gewijzigde werkwijze ten aanzien van de actieve informatievoorziening aan Provinciale Staten. In 2013 werd een nieuwe koers uitgezet, mede bepaald door een statenconferentie medio dat jaar. Medio 2013 is vanuit PS een discussie gevoerd over de actieve informatieplicht hetgeen heeft geresulteerd in een handvest dat eveneens aandacht schenkt aan de wijze van omgaan met geheimhouding en openbaarheid.
In datzelfde jaar is de gedragscode voor politieke ambtsdragers geactualiseerd, waarin staat hoe zij bijvoorbeeld omgaan met informatie en geheimhouding.
In de eerste helft van 2013 is bij de griffie een begin gemaakt het proces geheimhouding te analyseren. Toen bekend werd dat de Rekenkamer een onderzoek zou verrichten is pas op de plaats gemaakt met de beoogde verbeterslag van het proces, om rekening te kunnen houden met de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport. Vanaf medio 2013 is het aantal bekrachtigingen van aangereikte stukken door het college, mede door tussenkomst van de griffie, gestegen.

Het presidium concludeert dat uit het rapport blijkt dat de omvang van het aantal geheime besluiten dat voor bekrachtiging wordt aangeboden -afgezet tegen het aantal besluiten in onze provincie - in omvang beperkt is. Geheimhouding is echt een uitzondering op openbaarheid; in Flevoland is de werkwijze openbaar, tenzij.
Dat neemt niet weg dat de door de rekenkamer gesignaleerde onvolkomenheden in het huidige proces aandacht behoeven. Het presidium ziet geen belemmeringen in de uitvoering van de voorgestelde aanbevelingen.

Indien Provinciale Staten de aanbevelingen overnemen, is het zaak om de bestaande praktijk beter te laten aansluiten op regels en richtlijnen waarbij de Flevolandse omgangsvormen een richtsnoer vormen. Het merendeel van de aanbevelingen is reeds in Flevolands beleid vervat.

Het presidium meent dat de bespreking van dit onderzoeksrapport in provinciale staten het begin is van een proces om tot goede actuele afspraken te komen tussen de staten en het college over de wijze van omgaan met geheimhouding. Vervolgens dienen zij die er mee werken er ook naar te handelen. Hiermee is toch enige tijd gemoeid, zodat naar verwachting vóór het eind van deze statenperiode de aanbevelingen vertaald zullen zijn naar praktische werkafspraken. Daarop vooruitlopend kunnen al aandachtspunten die zich lenen voor een praktische aanpassing worden opgepakt.

2. Specifieke opmerkingen

Bekendheid met regels bij statenleden

Gelet op de uitkomsten van een eerste gesprek met de Rekenkamer in een opinieronde eind 2013 over dit onderzoek, kan het presidium zich voorstellen dat het wenselijk is de bewustwording van de spelregels onder statenleden te versterken. Het presidium denkt na over een vorm van expertmeeting voor de staten en stelt suggesties op dat punt van de staten op prijs. Deze bijeenkomst zou bijvoorbeeld eind van dit jaar kunnen worden georganiseerd als Provinciale Staten dit voorstel onderschrijven.

Ter inzage legging

Met betrekking tot het ter inzage leggen van geheime informatie maakt de griffie momenteel een afweging die gebaseerd is het belang van tijdige verspreiding, de duur van de gevraagde geheimhouding, de zwaarte van de gevraagde geheimhouding en de risico's die de gekozen methode met zich meebrengt. Hieruit wordt afgeleid of gekozen dient te worden voor het toezenden via de email dan wel ter inzage leggen bij de griffie (kluisje).
Het presidium verneemt bij de bespreking van het rapport of de staten deze werkwijze deelt en/of bijvoorbeeld door de griffie dient te worden nagegaan wat de mogelijkheden zijn om op een besloten website de informatie die geheim is te raadplegen.

Afgestemde werkwijze ten aanzien van opheffen geheimhouding

Het presidium zal het college verzoeken een werkwijze op te stellen waardoor regelmatig voor alle geheime stukken wordt beoordeeld of de geheimhouding kan worden opgeheven. Bij andere overheden nemen wij een terugkoppeling per kwartaal of jaarlijkse verantwoording in de jaarrekening waar. Omdat veel van de opgelegde geheimhoudingen starten bij besluitvorming door het college van GS dienen de griffie en de ambtelijke organisatie nauw op te trekken.

Wij voorzien dat uw onderzoeksrapport kort na de zomervakantie zal worden besproken met Provinciale Staten.

Met vriendelijke groeten,

Namens het Presidium
De voorzitter,

L. Verbeek